

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

WIARA

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

„Czuwaj, WIARO, i wytężaj słuch,
pręż swój młody duch jak stal!”

Rzeczownik WIARA w znaczeniu ‘towarzystwo; grupa ludzi żyjących ze sobą, mających wspólne doświadczenia’ jest notowany w słownikach jako potoczny, ale to potocyzm liczący co najmniej 150 lat. W słowniku Lindego jeszcze go nie ma, ale już w wydany w 1861 r. tzw. Słowniku wileńskim

znajdujemy – jako ostatnią spośród siedmiu – następującą definicję słowa WIARA: „bracia żołnierze, koledzy broni”, z adnotacją, że w tym znaczeniu WIARA to rzeczownik zbiorowy. Chętnie używali go romantycy, a po nich – młodopolanie. Można sobie wyobrazić, jak przebiegał rozwój znaczeniowy:

podstawowe, pierwotne znaczenie prastłowiańskiego rzeczownika *věra to ‘przeświadczenie, przekonanie, że coś jest prawdą; ufność, że coś się spełni’. Stąd WIARA w znaczeniu religijnym i WIARA w znaczeniu laickim, dawniej też jako ‘zaufanie, przyrzeczenie’. I od tego dziewiętnastowieczna WIARA jako ‘brać żołnierska, towarzysze broni – mogący polegać na sobie nawzajem i złączeni wspólnymi przekonaniem, za które walczą’. Od rzeczownika WIARA w tym znaczeniu pochodzi określenie WIARUS, które we wspomnianym Słowniku wileńskim ma krótką, lecz jakże ujmującą definicję: „dzielny, bitny żołnierz, mianowicie stary a dziarski”.